

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2011. GODINU

Državni arhiv je državni organ iz grupe Zavodi, a organizovan je za vršenje arhivske djelatnosti na području Crne Gore. Zadaci Državnog arhiva proizilaze iz odredbi Zakona o arhivskoj djelatnosti, podzakonskih akata donešenih na osnovu njega, zahtjeva državnih organa i korisnika arhivske građe, sporazuma i protokola o saradnji zaključenih sa pojedinim arhivima, akata Međunarodnog arhivskog savjeta, i dr. Ti zadaci su definisani dugoročnim programskim opredjeljenjima i godišnjim programima rada.

Aktivnosti Državnog arhiva odvijaju su se uglavnom u okviru planom predviđenih, a usmjerene su u nekoliko osnovnih pravaca djelovanja: poboljšanje uslova i kvaliteta rada, realizacija redovnih zadataka i obaveza iz arhivske djelatnosti, izdavačka djelatnost, saradnja sa državnim organima i drugim subjektima, saradnja sa Međunarodnim arhivskim savjetom i pojedinim državnim arhivima, povremeno na izmjenu postojećih ili pripremu novih normativnih akata i druge aktivnosti. Tako je bilo i u izvještajnom periodu.

Obzirom da vrši djelatnost na teritoriji čitave Crne Gore, Državni arhiv ima svoje organizacione jedinice u gotovo svim opštinama i na početku 2010.godine, koristio je ukupno 6.052m² prostora. Od toga je 3.698m² prostor za smještaj arhivske građe, 1.415m² kancelarijski prostor, a preostalih 939m² se odnosi na konzervatorsku radionicu, čitaonice, izložbeni prostor i ostalo. U vlasništvu Arhiva tj. države je 4.140m² ili 68%. U većini slučajeva veličina i kvalitet prostora koji se koristi ne zadovoljavaju potrebe. Problem je toliko složeniji i urgentniji što postoji potreba za stalnim preuzimanjem arhivske građe od niza stvaralaca koja je već prispjela i pripremljena, a za njen smještaj je preostalo još vrlo malo mogućnosti.

U cilju sagledavanja trenutnog stanja i traženja mogućnosti za njegovo poboljšanje, sačinjena je detaljna informacija o stanju i problemima sa predlogom mjera i načina rješavanja i ista dostavljena Ministarstvu kulture.

Problem nedostatka prostora najizraženiji je na Cetinju, gdje se čuva najznačajnija arhivska građa. Planirana je dogradnja kojom će se obezbijediti blizu 1000m² smještajnog i radnog prostora, i time zadovoljiti potrebe za dogleđno vrijeme. Za tu namjenu je kupljen susjedni objekat i odgovarajući dio dvorišnog prostora, gdje je planirana dogradnja postojećeg objekta. Obzirom na nedostatak sredstava kao i predstojeću izmjenu urbanističkih planova za Staro jezgro, došlo je do kašnjenja u izradi planske dokumentacije za dogradnju objekta. Potpisan je ugovor sa Ministarstvom kulture i Direkcijom za javne radove, kojim je na Državni arhiv prenešeno pravo i obaveza pribavljanja potrebnih saglasnosti i zaključivanje ugovora o izradi projektne dokumentacije dogradnje. Da bi se dobilo u vremenu, postignut je dogovor sa predstavnicima Prijestonice da se pokrene postupak izrade projekta po ranije prihvaćenom idejnom rješenju, s tim da će to rješenje biti ugrađeno u urbanistički plan. Na osnovu toga i dobijene saglasnost od Direkcije za javne nabavke da se izbor i ugovaranje izvrši neposrednom pogodbom, zaključen je ugovor o izradi projektne dokumentacije dogradnje sa autorom prihvaćenog idejnog rješenja. Rok za izradu projekta je sedamdeset dana od uplate ugovorenog avansa. Međutim, avans još nije uplaćen.

Nedostatak prostora i neodgovarajući kvalitet istog je izražen i u ostalim gradovima pa je u cilju rješavanja, ili makar ublažavanja problema, i u ovoj godini preduzet niz konkretnih aktivnosti. U Herceg Novom je, u saradnji sa Agencijom za izgradnju, izvršena opravka krova i fasade, kao i urađena izolacija na dijelu objekta, a pribavljena je ponuda za opravku prozora i roletni, što bi trebalo da se uradi u narednoj godini. Izvršene su opravke mokrog čvora i depoa u prostoru u Bulevaru revolucije u Podgorici. U prostoru u ulici Đoka Miraševića u Podgorici izvrđeno je detaljno čišćenje

podrumskog prostor i opravka vodovodnih i kanalizacionih instalacija, a ostalo je da se, ukoliko se ocijeni mogućim, izvrši adaptiranje podruma za potreba smještaja arhivske građe. Na objektu na Cetinju je izvršena opravka i izolacija krova, zamjena podnih podloga u biblioteci i hodnicima kao i krečenje svih prostorija. U prostoru u Bijelom Polju je izvršena zamjena elektro instalacija, pregradnih zidova, podova i bravarije. U cilju rješavanja problema nedostatka prostora i iznalaženja rješenja boljih u odnosu postojeće stanje, vođeni su razgovori sa predsjednicima opština Pljevlja i Bijelo Polje kao i sa rektorom Univerziteta Crne Gore i direktorom Istorijskog instituta.

U svim prostorima je po dva puta izvršena dezinfekcije, dezinskcija i deratizacija a u Herceg Novom i Kotoru, zbog ukazane potrebe, i dodatni tretman. Time je obezbijedena adekvatna zaštita arhivske građe kao i lica koja sa njom dolaze u kontakt.

Nedostatak odgovarajuće opreme za rad je problem koji nameće potrebu stalnog angažovanja na njegovom rješavanju. U ovoj godini je, na osnovu ranije zaključenog ugovora sa Telekomom, nastavljeno uvođenje Max-telefonije i internet veze u svim odsjecima. Pored toga započeti su pregovori sa operaterima za zaključenje ugovora o pružanju usluga mobilne telefonije. Završetkom ovih projekata će se značajno poboljšati telefonske i uspostaviti internet veze, a time osjetno unaprijediti uslovi za rad. Izvršena je nabavka i instaliranje licencirane antivirusne zaštite za računare koji se koriste. Izvršena je nabavka značajne količine plica, kojima su opremljene organizacione jedinice u Kolašinu i Mojkovcu kao i biblioteka na Cetinju. Za potrebe Odjeljenja za tehničku zaštitu nabavljeni su specijalni pultovi za restauraciju i urađene i montirane odgovarajuće police. Obavljena je nabavka određene količine računara, skenera, kopir aparata i štampača. Izvršeno je servisiranje i dopuna postojećih portivpožarnih aparata, nabavka određene količine novih kao i druge opreme za protivpožarnu zaštitu. I u ovoj godini je urađen projekat za dobijanje granta od Japanske vlade i isti predat preko Ministarstva kulture.

Već više godina se radi na poboljšanju tehničke opremljenosti arhivske građe koja se preuzima i čuva u Državnom arhivu. U tom cilju je i ove godine izvršena nabavka iz uvoza, 2.000 arhivskih kutija izrađenih od specijalnog, nekisjelog kartona. U njih se preslaže arhivska građa koja je ranije pohranjena u neodgovarajuće fascikle ili omote čime je izložena opasnosti od fizičkog oštećenja. Isto tako, striktno je poštovano utvrđeno pravilo da se ne preuzima arhivska građa od imalaca prije predviđenih rokova i u nesređenom stanju kao i neadekvatno tehnički opremljena. I u ovoj godini je izvršen uvoz potrebne količine specijalnog japanskog papira i drugih materijala i hemikalija za potrebe konzervacije i restauracije arhivske građe.

Postojanje odgovarajućeg kadrovskeg potencijala je neophodan preduslov za uspješno organizovanje arhivske djelatnosti i brige o arhivskoj građi, u najširem smislu. S toga se ovom pitanju mora poklonjati značajna pažnja. Obzirom na odliv zaposlenih po raznim osnovima, i nemogućnost zapozljavanja novih, Arhiv je, na početku godine imao 158, a na kraju godine 156 zaposlenih, što je čak 20, odnosno 22 manje u odnosu na broj predviđen Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji. Zbog specifičnosti poslova, odgovarajući kadar je, gotovo jedino moguće obezbijediti prijemom pripravnika i njihovom višegodišnjom obukom i usavršavanjem. U tom smislu, u više navrata, u prethodnim i ovoj godini, je tražena saglasnost za prijem bar dva pripravnika, koja nažalost nije dobijena. Obzirom da je onemogućeno novo zapošljavanje, a nepopunjena su radna mjesta za koja je, u najvećem broju slučajeva, uslov visoka školska sprema, to je postojeće stanje kadrova u Arhivu dosta nepovoljno i male su mogućnosti da će se uskoro poboljšati. To će imati negativne posljedice na arhivsku djelatnost i njen razvoj. Ovaj problem je naročito izražen u Arhivskom odsjeku Istorijski arhiv Kotor.

U ovoj godini je izvršen ponovni izbor dva pomoćnika direktora. Pokrenut je postupak za prijem jednog pripravnika historičara. Arhiv se uključio u projekat kojim se pruža mogućnost studentima da obave obavezu tromjesečnu praksu i ponudio da prihvati četiri studenta.

U cilju ispravnog postupanja sa arhivskom građom počev od momenta nastajanja, organizuje se osposobljavanje i stručno usavršavanje za zaposlene u arhivu i kod stvaralaca. Organizovane su stručne konsultacije i više sastanaka sa službenicima arhiva. U saradnji sa Upravom za kadrove organizovana su savjetovanja na temu „Kancelarijsko poslovanje“ za državne službenike. Takva savjetovanja Arhiv je organizovao i za zaposlene kod stvaralaca arhivske građe na lokalnom nivou kao i u samom Arhivu. Obavljen je veći broj posjeta pojedinim odsjecima i organizovani sastanci na pojedina stručna pitanja. Jedna arhivistkinja je pohađala veoma prestižnu školu za arhivist, a jedna arhivistkinja učestvuje u toj školi kao predavač. Korišćena je i mogućnost formiranja projektnog tima za obavljanje pojedinih stručnih poslova (pripremanje izložbi i zbornika dokumenata, preslaganje i premještanje arhivske i bibliotečke građe, uvođenje i ažuriranje evidencija o zaposlenima, sprovođenje postupka javne nabavke i dr.). Po dobijenim pozivima, uzeto je učešće na stručnim savjetovanjima u Tuzli, Zrenjaninu i Trstu, koja su organizovali arhivi i udruženja arhivskih radnika. Uzeto je učešće na II Konferenciji arhiva slovenskih država koja je održana u Ljubljani i Lipici. Predstavnici Arhiva su imali rad na Internacionalnom skupu turkologa održanom u Prizrenu i diskusija na okruglom stolu „O stanju i korišćenju arhivske građe za istoriju Crne Gore“ koji je organizovala Crnogorska akademija nauka i umjetnosti.

Nastavljena je aktivnost na striktnoj primjeni međunarodnih standarda i normi za opis stvaralaca arhivske građe i arhivskih fondova, što je stupanjem na snagu novog Zakona o arhivskoj djelatnosti, propisano i kao zakonska obaveza.

Državni arhiv Crne Gore posjeduje 1275 arhivskih fondova što čini ukupno oko 10 000 metara dužnih arhivske građe.

Struktura ove arhivske građe je slijedeća: 545 fonda ili nešto preko 4100 metara građe se odnosi na državne organe i organizacije, a 730 fondova ili blizu 6000 metara građe se odnosi na lokalne organe i organizacije.

Pored toga Arhiv posjeduje još i 117 ličnih ili porodičnih fondova sa oko 50 metara građe, kao i 140 zbirki sa oko 220 metara građe.

U bibliotekama Državnog arhiva se nalazi preko 50 000 bibliografskih jedinica.

Arhivska građa i literature koja se čuva u Arhivu, bili su dostupni i koristio ih je veliki broj korisnika. Najveći broj korisnika tražio je i koristio arhivsku građu u dokazne svrhe, radi ostvarivanja određenih imovinskih i drugih prava, a naročito po osnovu povraćaja oduzetih imovinskih prava i obeštećenja. Državni arhiv poklanja značajnu pažnju izdavačkoj djelatnosti. U ovoj godini objavljen je Statut Kotora, što je kapitalni izdavački projekat na kojemu je rađeno gotovo deset godina. Objavljen je u dvije luksuzno opremljene knjige i CD. Promocija ovoga izdanja je organizovana u Kotoru u okviru proslave Dana opštine. Objavljena je Bibliografija knjiga i članaka nastalih na osnovu građe Državnog arhiva Cetinje, a njena promocija je organizovana na Cetinju u okviru manifestacije Nedjelja arhiva. Izdato je dva broja časopisa Arhivski zapisi u kojima je objavljen značajan broj radova iz oblasti arhivske teorije i prakse, istorije i dr. Pripremljen je novi sajt Arhiva koji pušten pred kraj godine i vrlo brzo imao veliki broj posjeta. Sajt nudi posjetiocima značajne informacije o Arhivu i arhivskoj građi, načinu i mogućnostima za njeno korišćenje, izdanjima, propisima iz oblasti arhivske djelatnosti, niz zanimljivih tekstova i dr. Rađeno je na još nizu značajnih izdavačkih projekata koji bi trebalo da se pojave u toku 2012. godine. Isto tako rađeno je na istraživanju arhivske građe i odabiranju dokumenata za planirane zajedničke projekte sa arhivima Bugarske, Albanije, Turske i Rusije.

Realizovano je više veoma značajnih i zapaženih izložbi. Neke od njih su po prvi put prikazane dok su druge prikazane u sredinama koje nijesu imale priliku da ih vide. U Sofiji je prikazana izložba „Crna Gora i Bugarska na mapi Evrope” koju su zajednički realizovali arhivi Crne Gore i Bugarske. Izložbu su otvorili ministri vanjskih poslova dvije države u okviru zvanične posjete ministra vanjskih poslova Crne Gore Bugarskoj. U okviru manifestacije Nedjelja arhiva, na Cetinju je prikazana izložba „Državni arhiv 1951-2011” koju je otvorio ministar kulture Crne Gore, u Ulcinju je prikazana izložba „Stari zanati u Ulcinju” koju je otvorio predsjednik Opštine Ulcinj i u Budvi je prikazana izložba „Anastas Bocarić u dokumentima Arhiva Budve”. Na Cetinju je prikazana povodom 70 godina Trinaestojulskog ustanka prikazana izložba „Crnogorsko NE fašizmu”. Izložbe koje su ranije pripremljene: „Novac u Crnoj Gori”, „Obnova Crnogorskog kraljevstva i jubilarne svečanosti 1910” i „Cetinje u NOB”, prikazane su u školama na Cetinju (Lovćenski partizanski odred i Gimnazija), u Baru i u Podgorici. Redovna manifestacija Nedjelja arhiva koju Državni arhiv organizuje već nekoliko godina, krajem mjeseca aprila, veoma uspješno je realizovana i ove godine. U njoj su aktivno učestvovali svi arhivski odsjeci tako da je organizovana na području čitave Crne Gore. U okviru manifestacije je realizovano preko pedeset različitih programa, od kojih su većina bili veoma zapaženi. Tu se neke od već pomenutih izložbi, promocije izdanja, istorijski časovi u školama, predavanja, posjete studenata i učenika Arhivu, posjete predstavnika državnih i lokalnih organa, dan otvorenih vrata Arhiva, gostovanje u sredstvima informisanja i dr.

Predstavnici Državnog arhiva su učestvovali u pripremi značajnih planskih dokumenata i normativnih akata na državnom nivou i u tome dali značajan doprinos. Pripremljen je Akcioni plan razvoja kulture do 2015. godine kao i nacrti pet podzakonskih akata iz oblasti arhivske djelatnosti.

Ostvarena je unutar Crne Gore uspješna saradnja sa državnim i lokalnim organima kao i sa institucijama iz oblasti obrazovanja, kulture i nauke. Saradnja sa medijima, uspješno je ostvarena kroz gostovanja u emisijama, učešće u programima koji su direktno prenošeni, davanje intervjua, objavljivanje informacija o aktivnostima Arhiva i dr.

Državni arhiv je punopravni član Međunarodnog Arhivskog Savjeta (ICA), pa po tom osnovu učestvuje u radu organa i tijela te asocijacije kao i na skupovima koje organizuje. U ovoj godini, u organizaciji Međunarodnoga arhivskoga savjeta i Državnog arhiva Španije, održana je u Toledu, Konferencija Međunarodnog arhivskog savjeta. Na Konferenciji je učestvovala i delegacija Državnog arhiva. To je ujedno bila i prilika da se obavi niz veoma korisnih kontakata sa predstavnicima arhiva sa kojima se ima, ili želi uspostaviti saradnja.

U ovoj godini je dogovorena i ostvarena saradnja sa većim brojem arhiva iz drugih država.

Potpisan je sporazum o saradnji sa Federalnom arhivskom agencijom Rusije. Potpisivanje je obavljeno u okviru zvanične posjete ministra inostranih poslova Rusije Crnoj Gori.

Nakon više godina pregovora postignut je dogovor i potpisan sporazum o saradnji sa Arhivom Republike Turske. Tom prilikom je dobijen katalog sa kratkim rezimeima dokumenata koji se čuvaju u Arhivu Turske a tiču se Crne Gore. Katalog obuhvata oko 20 000 dokumenata, a najavljeno je da će uskoro biti dopunjen sa još oko 40 000. Vođen je razgovor i postignut načelni dogovor da se na bazi tih dokumenata i onih koja se čuvaju kod nas, osmisli i realizuje neki zajednički projekat.

Sa Arhivom Bugarske su razmijenjene posjete, realizovana zajednička izložba kao i postignut dogovor da se kod oba arhiva obavi istraživanje arhivske građe i odabir dokumenata na bazi kojih će se osmisлити i realizovati naredni zajednički projekat.

U Arhivu Albanije je obavljeno jedno probno istraživanje kojim je odabrano oko 600 dokumenata koji se odnose na Crnu Goru i njene građane. Nakon što ta dokumenta budu prevedena ocijenit će se da li

bi to istraživanje trebalo nastaviti. Postignut je načelni dogovor da se u oba arhiva obavi istraživanje arhivske građe koja se odnosi na Balkanske ratove i na bazi toga planira naredni zajednički projekat. Vođeni su razgovori o saradnji sa arhivima Jugoslavije, Rumunije i Kosova. Crnu Goru i Državni arhiv su posjetili arhivisti iz Slovenije i Vojvodine.

Aktivnosti na realizaciji redovnih obaveza i zadataka iz arhivske djelatnosti koje se odnose na kontrolu, zaštitu, preuzimanje, smještaj, sređivanje, obradu i korišćenje arhivske građe od značaja za državu i jedinice lokalne samouprave, organizovane su i odvijale se u organizacionim jedinicama u okviru dva sektora Državnog arhiva.

I SEKTOR ZA KONTROLU, ZAŠTITU, PREUZIMANJE, SMJEŠTAJ, SREĐIVANJE, OBRADU I KORIŠĆENJE ARHIVSKE GRAĐE OD ZNAČAJA ZA DRŽAVU

1. ODSJEK ZA KONTROLU I ZAŠTITU ARHIVSKE GRAĐE DRŽAVNIH ORGANA I ORGANIZACIJA

U izvještajnom periodu bilo je 248 obilazaka u 82 registrature

Izlučivanje bezvrijednog registraturskog materijala uz saglasnost Državnog arhiva urađeno je kod 38 registratura .

Lista kategorija registraturske gradje urađena je za sledeće registrature:

- Društvo za telekomunikacije
- Agencija za zaštitu ličnih podataka CG
- RTV Atlas
- Komisija za hartije od vrijednosti
- Uprava za kadrove – izmjena
- Centralna depozitarna agencija CDA
- Zavod za školstvo
- Željeznički prevoz CG
- Nacionalni biro osiguravača
- Fond za manjine
- Agencija za nadzor osiguranja
- Fitosanitarna uprava
- Košarkaški savez
- Montenegroberza

Radna verzija Liste kategorija uradjena je kod 2 registrature:

- Skupština CG
- Crnogorski elektroprenosni sistem

Preuzimanje arhivske građe izvršeno je od 1 registrature:

- Skupština Crne Gore, 7 metara.

U izvještajnom periodu službenici Odsjeka su radili i na ažuriranju obaveznih evidencija koje se vode u ovom Odsjeka.

2. ODSJEK CENTRALNOG DEPOA

Tokom 2011. godine ovom Odsjeku pristiglo je 542 zahtjeva stranaka. Za postupanje po dobijenim zahtjevima, bilo je potrebno pregledati 1880 arhivskih fascikli građe.

Na osnovu redovno vođenih reversa o izdavanju građe, konstatovano je da je Odsjeku za sređivanje i obradu arhivske građe stari period- Cetinje izdato 99 fascikli građe, 2 djelovodna protokola, 20 službenih listova, 35 listova „Pobjeda" i 5 pomoćnih fondovskih knjiga. Odsjeku za sređivanje i obradu arhivske građe novog perioda predato je iz depoa 188 fascikli, 15 djelovodnika i 21 službeni list.

Centru za naučno informativnu i kulturno-prosvjetnu djelatnost izdate su 22 fascikle građe, 4 djelovodnika i 4 pomoćne fondovske knjige. U cilju vršenja poslova na zaštiti arhivske građe, Centru za tehničku zaštitu predato je 34 fascikle građe.

Čitaonici za potrebe istraživača izdato je 1695 fascikli, 615 knjiga i 28 omota građe.

Izvršen je prijem 66 fascikli građe koja pripada fondu Skupštine Crne Gore za period 1974-1980. godina.

Arhivistički su obrađene knjige za fondove Dječji sad i Narodna skupština.

2. ODSJEK ZA SREĐIVANJE I OBRADU ARHIVSKE GRAĐE STAROG PERIODA - CETINJE

Sprovedenjem redovnih radnih obaveza u ovom periodu obavljani su sledeći poslovi:

Crnogorska narodna Skupština – urađena signatura i unutrašnje liste za 43 fascikle (1907 – 1914).

Fond je sređen i obrađen. Ima 48 fascikli, koje su predate Odsjeku depoa.

Glavno školsko nadzorništvo – sređena građa i urađen sumarni inventar za 19 fascikli (1886 – 1889).

Opština varoši Cetinje - sređena građa i urađen sumarni inventar za 5 fascikli.

Uprava dvora – molbenice – sređena građa i urađen imenski registar za 10 fascikli (1913).

Vraćeni stari brojevi na dokumentima fonda Ministarstvo inostranih djela, urađene 22 fascikle (1909-1910).

Oblasna uprava Skadar (1913, 1915, 1916), Guvernerstvo Skadar, 1 fascikla, građa sređena i obrađena.

Arhivska građa preuzeta iz Državnog arhiva Makedonije – Sresko vakufsko mearisko povjerenstvo Podgorica, Sresko vakufsko mearisko povjerenstvo Bijelo Polje, Sresko vakufsko mearisko povjerenstvo Ulcinj, Sresko vakufsko mearisko povjerenstvo Berane, Sresko vakufsko mearisko povjerenstvo Plav, Sresko vakufsko mearisko povjerenstvo Gusinje i Rožaje. Građa je popisana po redosljedu koji se nalazi u kutiji, na osnovu Zapisnika o primopredaji arhivske građe od 14. 04. 2009. Urađen sumarni inventar za 7 fascikli (1920-1941).

Osnovna škola Cetinje – sređena građa i urađen imenski registar za period 1935 – 1949. Započeto prefascikuliranje navedenog fonda.

Urađena dopuna Pregleda arhivskih fondova i zbirki za arhivske fondove do 1945. godine.

Priređena izložba „Državni arhiv Cetinje 1951 – 2011.godina".

Prekucan je Imenski registar fonda MID – Pasoško odjeljenje (1879 – 1915) Prekucano 20 svesaka.

Urađena dopuna Imenskog registra fonda MID - Pasoško odjeljenje sa navođenjem mjesta boravka crnogorskog podanika koji traži izdavanje pasoša, kao i odrednice mjesta u koje putuje.

4. ODSJEK ISTORIJSKI ARHIV KOTOR

Statut grada Kotora, XIV-XVII vijek, latinska gotica: učestvovalo se u organizaciji i samoj promociji štampanog Statuta.

Katastarska uprava Kotor (KUK) 1838-1996: izvršeno je snimanje digitalnom kamerom CANON EOS 350 D austrougarskih zemljišnih knjiga zavisno od tekućih potreba korisnika katastra, cca 6000 stranica; vršeno je štampanje i izdavanje digitalno obrađenih dokumenata; vršeno je sređivanje digitalizovane građe shodno izrađenoj shemi, na kojoj je prikazan način sređivanja file-ova digitalizovanih zemljišnih knjiga u kompjuteru, uz davanje imena svakom pojedinačnom digitalizovanom fajlu i folderu, povezaivanje skeniranih karata, manuala i indikacionih skica na način da, kao krajnji rezultat sve bude sačuvano na DVD-ovima (u duplikatu), kao i na Hard disku kompjutera; konačna bilješka za pomenutu građu je dopunjavana na osnovu više postojećih popisa uz njeno usaglašavanje sa stanjem u depou.

Upravno-politički spisi vanrednog providura Mletačke Republike – UPM – (Atti del Provveditore straordinario di Cattaro et Albania son la Soprintendenza di Castel-Nuovo), 1684-1797 - Za Projekt „Digitalizzazione dei volumi del fondo archivistico 'Atti del Provveditore straordinario di Cattaro e Albania con la Soprintendenza di Castel-Nuovo' e pubblicazione su web", vršena je: revizija pomenutog fonda u cilju pripreme za softversku obradu određenog broja svežnjeva fonda UPM programom Arianna3, pregledano detaljno oko 20 svežnjeva UPM-a, izrađene su nove unutrašnje liste. Izvršen je prepis oko 200 regista u elektronskoj formi koje je obradio i preveo Miloš Milošević - do strane 149 u cilju pripreme regista UPM I za objavljivanje.

Biblioteka - Prema tematici i dimenzijama monografskih publikacija prethodno evidentiranih u Glavnoj knjizi inventara za monografske publikacije za svaki primjerak utvrđena je signatura koja je upisana na etiketima i izvršena je kataloška obrada. Na taj način evidentirano je 180 bibliotečkih jedinica. Riječ je o publikacijama koje su neevidentirane ili su novopristigle u periodu od 2001. do 2011. godine. Za potrebe lakšeg evidentiranja i pretraživanja bibliotečkog fonda IAK-a, u saradnji sa informatičarem i ostalim kolegama, formulisani su predlozi za izradu kompjuterskog programa za biblioteke. Urađena je demo-verzija programa i nakon određenih korekcija očekuje se njena primjena na kompletan bibliotečki fond IAK-a. Date su instrukcije novom arhivisti o vođenju knjiga ulaznih inventara za monografske publikacije i za serijska izdanja. Vršena je kontrola obavljenog posla unosa u pomenute knjige.

Privatni imaoči arhivske građe i bibliotečkog materijala: od dva privatna imaoča (Marina Živković i Ljubica Perović Vrbica) preuzeta je arhivska građa i bibliotečki materijal i o tome je sačinjen zapisnik o primopredaji; od Gimnazije Kotor izvršena predaja arhivske građe starog perioda i sačinjen Zapisnik o primopredaji građe.

Korisnici arhivske građe i bibliotečkog materijala: Ukupno je usluženo 890 korisnika arhivske građe i bibliotečkog materijala sa 1200 posjeta.

Knjige evidencija korisnika građe, katastra i sudova : svakodnevno je vršen upis korisnika Katastra i sudske građe u Knjigu evidencija za 2011. godinu.

5. ODSJEK ZA SREĐIVANJE I OBRADU ARHIVSKE GRAĐE NOVOG PERIODA - CETINJE

U skladu sa planom utvrđenim za 2011. godinu u ovom odsjeku urađeni su sljedeći stručni poslovi:

Izvršena je klasifikacija 58 fascikli arhivske građe fonda Državni arhiv Crne Gore.

Arhivistički je sređeno 56 fascikli građe fonda Skupština Crne Gore za period 1945-1973. Godina.

Urađeni su arhivistički normirani zapis u skladu sa normom ISAAR (CPF) za slijedeće stvaraoce:

1. Sekretarijat za zakonodavstvo i opštu upravu 1956-1957
2. Sekretarijat za opštu upravu 1957-1963
3. Sekretarijat za opšte privredne poslove 1957-1965
4. Sekretarijat za poljioprivredu i šumarstvo 1956-1964
5. Savjet za narodno zdravlje 1956-1962
6. Izvršno vijeće SRCG 1953-1990
7. Savjet za socijalnu zaštitu 1956-1957

6. ODSJEK ZA SREĐIVANJE I OBRADU ARHIVSKE GRAĐE NOVOG PERIODA - PODGORICA

Shodno Planu rada za 2011.godinu u ovom Odsjeku su urađeni sledeći radni zadaci:

Arhivistički sređen fond Naučno društvo Crne Gore (1950-1976) i za isti urađen arhivistički normirani zapis. ISAAR (CPF)

Fond OKSK Titograd-izradom detaljnih unutrašnjih lista obrađena 81 fascikla građe.

Fond CK SK Crne Gore- arhivistički sređeno 214 kutija.

Povodom jubileja 70. godina od 13. julskog ustanaka crnogorskog naroda priređena je izložba „Crnogorsko NE fašizmu“.

Usljed dotrajalosti i oštećenja postojećih regista, koja se odnose na arhivsku građu o radničkom pokretu za period 1870- 1918 i građu o NOB 1941-1945, vršeno snimanje, prekucavanje i kompletiranje za izradu novih.

Započeti poslovi na odabiru dokumenta za izradu zbornika dokumenta „Nikšićki srez u NOR-u 1941-1945.“

Arhivsku građu tokom navedenog perioda, koristilo je 27 istraživača.

II SEKTOR ZA KONTROLU, ZAŠTITU, PREUZIMANJE, SMJEŠTAJ, SREĐIVANJE, OBRADU I KORIŠĆENJE ARHIVSKE GRAĐE OD ZNAČAJA ZA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

I - Zaštita arhivske građe i registraturskog materijala van arhiva

1. Kompletan pregled stanja arhivske građe i registraturskog materijala izvršen je kod 232 registrature.
2. Sačinjen je 421 zapisnik
3. Izvršeno je 270 obilazaka registratura vezano za kontrolu izdatih naloga.
4. Na zahtjev-poziv devet registratura pružena je stručna pomoć

5. Data je saglasnost na 10 lista kategorija arhivske građe i registraturskog materijala sa rokovima čuvanja.
6. Izlučivanje bezvrijednog registraturskog materijala izvršeno je kod 48 registratura u ukupnoj količini od 1.235.05 d/m.
7. Preuzimanje arhivske građe izvršeno je od 18 registratura u ukupnoj količini od 78 d/m.
8. Arhivska građa koja ima značaj za istoriju, nauku i kulturu, a koju treba da preuzme Državni arhiv, nalazi se još uvijek u registraturama - po opštinama u količini od 7.351 d/m.

II - Poslovi u depou

Prijem arhivske građe

1. Preuzeto je i smješteno u police 770 kutija arhivske građe i 31 pomoćna fondovska knjiga.
2. Na 219 kutija su ispisane i nalijepljene spoljne etikete, a pečatanje dokumenata iz sedam fondova, 82 kutije.

Izdavanje arhivske građe na sređivanje i obradu

1. Za potrebe sređivanja na osnovu reversa izdato je i vraćeno 1.622 arhivskih kutija i 386 pomoćnih fondovskih knjiga različite provenijencije.
2. Za potrebe korisnika-stranaka izdato je i vraćeno na osnovu reversa 3703 arhivskih jedinica i 244 knjiga.

III - Sređivanje i obrada arhivske građe

Klasifikacija i sistematizacija arhivske građe urađena je na ukupno 60 fondova

1. Sređeno je i obrađeno 236 pomoćnih fondovskih knjiga i 1.339 kutija
2. Sačinjena su naučno-obavještajna sredstva: analitički inventar za 72 kutije; imenski registar za 23 kutije; sumarni inventar za 177 kutija; unutrašnje liste za 8 kutija i tematski indeks za 10 kutija.
3. Popisan je bezvrijedni registraturski materijal koji je u odsjecima, tokom sređivanja, izlučen iz 8 fondova u količini od 20.54 d/m.
4. Fotografisano je 2.429 stranica A3 formata zemljišnih uložaka i unešeno u računar.

IV - Korišćenje arhivske građe i bibliotečkog materijala

Korišćenje arhivske građe preko čitaonice

1. Arhivsku građu je koristilo 76 istraživača.

Korišćenje arhivske građe u javne i privatno-pravne svrhe

1. Obrađeno je 3517 pristigla zahtjeva.
2. Sačinjeno je 306 uvjerenja.
3. Sačinjeno je 1564 obavještenja
4. Urađeno je 12.255 fotokopija
5. Na osnovu 166 zahtjeva za fotografisanje štampano je 2.186 lista
6. Na osnovu 97 zahtjeva za skeniranje izdato je 502 lista skener kopija

V - Poslovi arhivske biblioteke

Rad sa korisnicima

1. Bibliotečko odjeljenje je uslužilo 169 korisnika koji su za svoje potrebe koristili 562 publikacije.

VI - Izrada međunarodnih normi arhivističkog normiranog zapisa za pravna i fizička lica i porodice-ISAAR (cpf)

1. Sačinjene su i dostavljene međunarodne arhivističke norme za 51 stvaraoca.

III ODJELJENJE ZA NAUČNU, INFORMATIVNU I KULTURNO - PROSVJETNU DJELATNOST

Neophodno je i u ovom, kao i prethodnim izvještajima istaći evidentnu kadrovsku deficitarnost, odnosno nepopunjenost sistematizovanih službeničkih mjesta, koja je ograničavajući faktor za rad. Ovu okolnost stalno navodimo, jer bitno utiče na planiranje rada, odnosno proporcije godišnjeg plana, a najbitnije na njegovu razvojnu dimenziju odnosno orijentaciju. Sve ovo određuje i ukupnu djelatnost i domete rada odjeljenja, a samim tim i rad arhiva, prvenstveno u pogledu ostvarenja strateške orijentacije, a to je cjelovita zaštita arhivske i registratorske građe na svim nivoima i bez obzira na nosač zapisa odnosno informacije.

Projekat razvoja arhivskog informacionog sistema je okončan u svojoj prvoj fazi, a tokom prethodne i ove godine nije bilo aktivnosti jer dalje poslove i konkretni zahtjev treba usaglasiti sa Hrvatskim državnim arhivom. Činjenica je da ovi poslovi ne teku željenim tempom, prije svega jer se radi o kompleksnom i složenom softverskom rješenju koje podrazumijeva uključivanje svih imalaca arhivske i registratorske građe kao korisnika. Shodno tome radi se o ambiciozno zamišljenom informacionom sistemu i zadatku kojem treba odgovoriti a za što je pored znanja potrebno i vrijeme. Često isticana kadrovska deficitarnost, uz nedostatak sredstava, je upravo na ovom programu bitan ograničavajući faktor.

U okviru Odjeljenja, ili uz njegovu aktivno učešće i pomoć, planirani su i realizovani značajni izdavački projekti, izložbe, manifestacija Nedjelja arhiva, uređivanje i ažuriranje sajta Arhiva i dr. o čemu je već bilo riječi. Pored toga radilo se na pripremi još niza projekata čija se realizacija očekuje u 2012. godini.

IV ODJELJENJE ZA TEHNIČKU ZAŠTITU ARHIVSKE GRAĐE

1. Konzervacija – restauracija oštećene arhivske građe

U izvještajnom periodu u Odjeljenju za tehničku zaštitu, konzervatorsko-restauratorske mjere sprovedene na oštećenoj arhivskoj građi preduzete su u cilju čuvanja, održavanja, osiguravanja od daljeg propadanja kao i vraćanja u prvobitno stanje dokumenata koji pripadaju slijedećim arhivskim fondovima:

- Sresko načelstvo – Cetinje, fascikla broj 65, 8 listova, 1934. godina;
- Glavno školsko nadzorništvo, fascikla broj 26, 532 lista, 1896. godina;
- Ministarstvo unutrašnjih djela – Kapetanija Njeguška, 10 listova, 1884 – 1906. godine;
- Protokol dacije – Kapetanija Ulcinjska, 20 listova, 1912 – 1915. godina;

- Emigraciona vlada – Crnogorski odbor za narodno ujedinjenje, fascikle broj 9, 11 i 12, 227 listova, 1918. godina;
 - Ministarstvo unutrašnjih djela (Odjeljenje za građevine i saobraćaj), fascikla broj 39, 4 lista, 1905. godina;
 - Ministarstvo unutrašnjih djela – Građevine, fascikla broj 6, 400 listova, 1881. godina;
 - Ministarstvo inostranih djela – Odlikovanja, fascikla broj 4, 332 lista, 1909–1910 godina;
 - Uprava Dvora – molbenice, fascikla broj 122, 474 lista, 1913. godina;
 - Uprava Dvora – fascikle broj 31(a), 32, 47, 48, 48(a), 1995 listova, 1896, 1901. i 1902. godina;
 - Brigada Crmničko – Primorska, fascikla bez broja, 559 listova, 1912 – 1913. godine;
 - Komanda ratnih zarobljenika, fascikla broj 1, 105 listova, 1912 – 1915. godine;
 - VI divizija, fascikla broj 1, 228 listova, 1913 – 1915. godine;
 - Starosrbijanski odred, fascikla broj 1, 596 listova, 1915. godina;
 - Primorski odred, fascikla broj 1, 677 listova, 1912. godina;
 - Primorski odred, fascikla broj 2, 682 lista, 1913. godina;
 - Ministarstvo vojno, fascikle broj 88, 89 i 90, 600 listova, 1917 – 1919. godine;
 - Ministarstvo prosvjete i crkvenih djela, fascikle broj 2, 3, 4, 8, 10 i 21, 1757 listova, 1886, 1887, 1888, 1892, 1894. i 1914. godina.
- Ukupno 9206 listova.

2. Mikrofilmovanje arhivske građe

Rađeno je na pripremi arhivske građe za mikrofilmovanje:

- Molbenice, arhivistički sređene, urađen je imenski registar za 12 fascikli, 1912 – 1913. godine;
- Opština varoši Cetinja, arhivistički sređene 4 fascikle, 1898. i 1899. godina.

Službenica Odjeljenja za tehničku zaštitu je radila u čitaonici Državnog arhiva.

Na osnovu zahtjeva pomoćnice direktora pregledani su predmetno tematski indeksi MUD od 1903 - 1910. i 1911 – 1916. godine i sve unutrašnje liste fonda Kapetanija Cetinjska.

Za 2011. godinu urađeno je 20.661 kopija i to: za potreba Državnog arhiva 11.560 i za potrebe korisnika usluga čitaonice i depoa 9.101 kopija dokumenata.

V SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE

U ovoj Službi, koja se bavi pravnim i ekonomskim poslovima, rađeno je slijedeće:

- Sarađivalo se sa Ministarstvom pravde, Ministarstvom kulture, Ministarstvom finansija- Državnim trezorom, Upravom za kadrove, Komisijom za žalbe Vlade CG, Republičkim fondom PIO, Republičkim zavodom za statistiku, Upravom za imovinu;
- Rađeno je na izradi podnesaka, rješenja o rasporedu službenika, rješenja o prestanku radnog odnosa, izradi rješenja o godišnjim odmorima, potvrda o radnom stažu;
- Praćeni su i primjenjivani propisi koji se odnose na državne službenike kao i propisi iz finasijsko-materijalnog poslovanja;
- Na osnovu finasijskog plana vršeno je praćenje ostvarenja plana po periodima i usklađivanja sa rebalansom plana;

- Vršena je nabavka materijala i opreme neophodne za poboljšavanje uslova rada i poslovanja;
- Vršeni su poslovi na fizičkom obezbjeđenju zgrade i imovine Državnog arhiva, daktilografski, kurirski i poslovi na održavanju čistoće.

Direktor
Stevan Radunović